

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی
MAULANA AZAD NATIONAL URDU UNIVERSITY
(A Central University established by an Act of Parliament in 1998)
(Accredited with Grade "A" by NAAC)

COLLEGE OF TEACHER EDUCATION, Bhopal

کالج آف ٹیچر ایجوکیشن، بھوپال

Expert Talk on the occasion of
Teachers' Day

“Technology in Teaching & Learning”

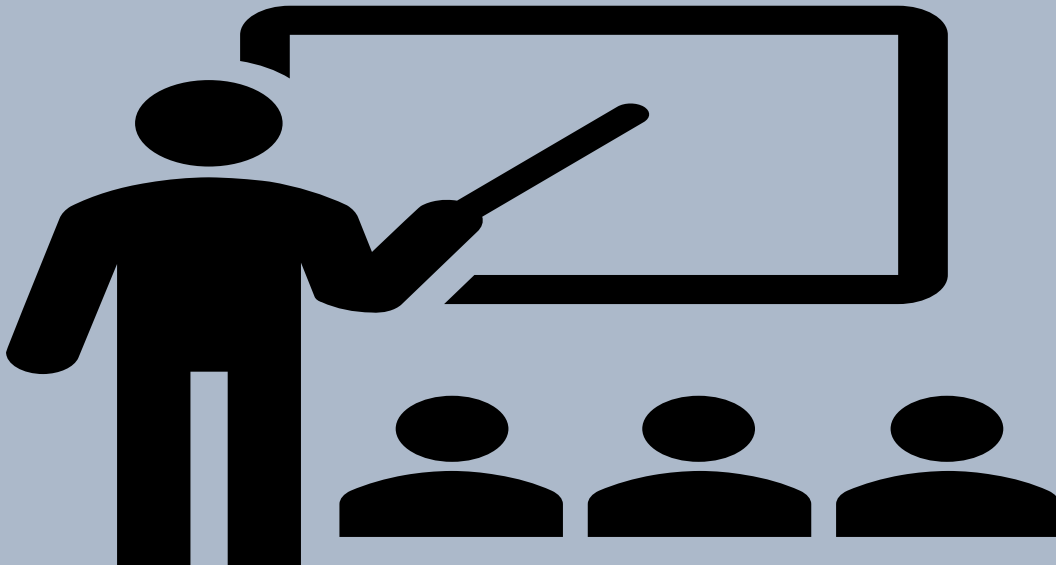
by

Prof. B. Ramesh Babu

Regional Institute of Education (RIE), Bhopal

(05th September, 2021)

Report

“Technology a reality; teachers need to be prepared accordingly”

- Prof. Ramesh Babu

Maulana Azad National Urdu University-College of Teacher Education, Bhopal has conducted Online Expert Lecture on the occasion of Teachers’ Day on 5th September 2021.

Flyer

MAULANA AZAD NATIONAL URDU UNIVERSITY
(A Central University established by an Act of Parliament in 1998)
(Accredited with Grade "A" by NAAC)

COLLEGE OF TEACHER EDUCATION, Bhopal
کالج آف ٹیچر ایجوکیشن، بھوپال

EXPERT TALK on 5th September 2021 at 12:00 Noon

Happy Teacher's Day

Guest Speaker:
Prof. B. Ramesh Babu
RIE, Bhopal

Chairperson:
Prof. Noushad Husain
Principal
MANUU-CTE, Bhopal

Convener:
Dr. Neeti Dutta
Assistant Professor
MANUU-CTE, Bhopal

Programme Schedule

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی
MAULANA AZAD NATIONAL URDU UNIVERSITY
(A Central University established by an Act of Parliament in 1998)
(Accredited with Grade "A" by NAAC)

COLLEGE OF TEACHER EDUCATION, Bhopal
کالج آف ٹیچر ایجوکیشن، بھوپال

TALK on the Occasion of Teachers' Day
on
TECHNOLOGY IN TEACHING & LEARNING
5th September 2021 at 12:00 Noon

Programme Schedule

Programme Details		Timings
Inaugural Session	Dr. Neeti Dutta	11:40 to 11:50 am
Tilawat-E-Quran	Mr. Ahmad Husain	11:50 to 11:55 am
Introduction and Welcome of Eminent Speaker	Dr. Bhanu P Pritam	11:55 to 12:00 pm
Speech by Eminent Speaker	Prof. B. Ramesh Babu	12:00 to 01:00 pm
Presidential Address	Prof. Noushad Husain	01:00 to 01:10 pm
Vote of Thanks	Dr. Jaki Mumtaz	01:10 to 01:15

Programme Committee

مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی
MAULANA AZAD NATIONAL URDU UNIVERSITY
(A Central University established by an Act of Parliament in 1998)
(Accredited with Grade "A" by NAAC)

COLLEGE OF TEACHER EDUCATION, Bhopal
کالج آف ٹیچر ایجوکیشن، بھوپال

TALK on the Occasion of Teachers' Day
on
TECHNOLOGY IN TEACHING & LEARNING
5th September 2021 at 12:00 Noon

Organizing Committee

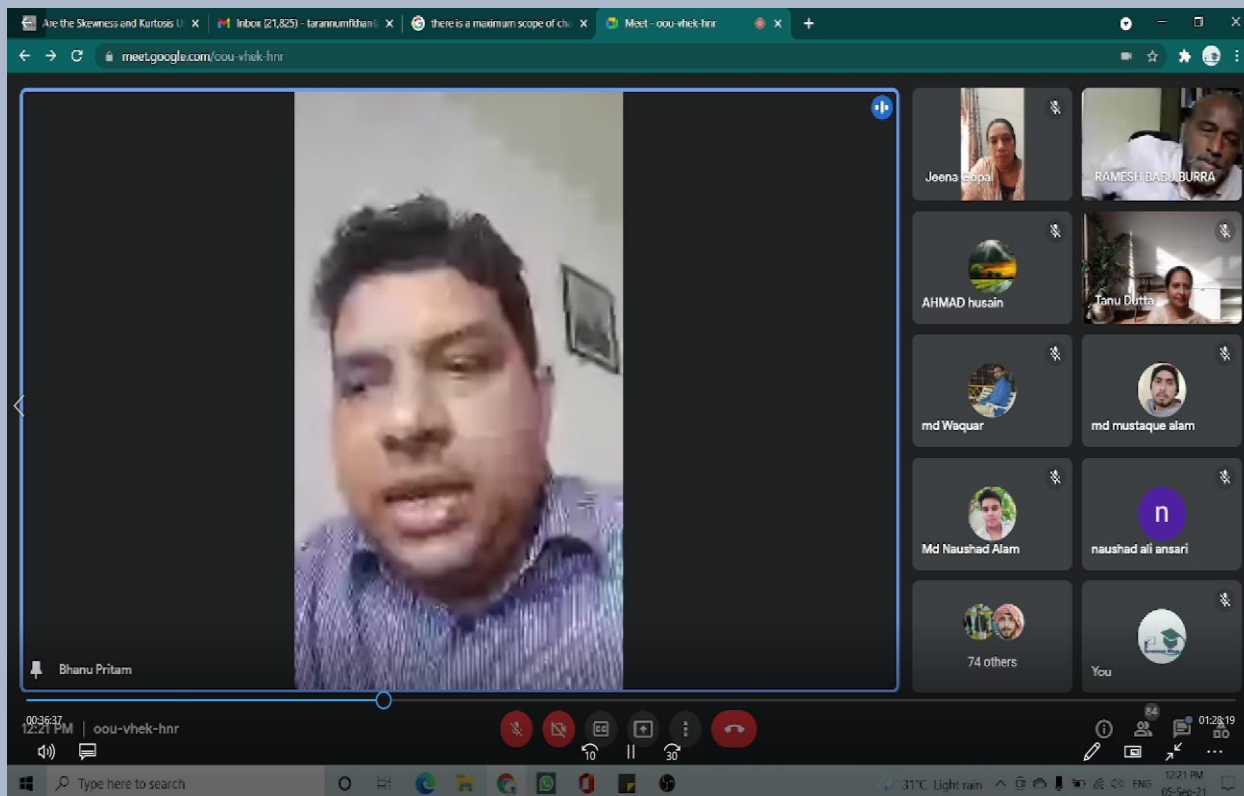
Chair Person	Prof. Noushad Husain
Convener	Dr. Neeti Dutta
Coordinator	Dr. Naheed Siddiqui & Mr. Saifuddin Ansari
Programme Report	Dr. Afaque N. Khan (Urdu), Mr. Shabbir Ahmed (English) & Dr. Neeti Dutta (Hindi)
Design & Technical Support	Mrs. Tarannum Khan
Organizing Committee	Prof. Abdul Raheem, Dr. T.F.Naqvi, Dr. K.Shahnaaz Bano, Dr. Sakkeer V., Dr. Rafeedali E., Dr. Jeena KG, Dr. Jaki Mumtaz, Dr. Shabana Ashraf, Dr. Bhanu P Pritam, Dr. Indrajeet Dutta, Dr. Shaikh I Jameel, Mr. Syed Md. Kahful Wara, Dr. Rubeena Khan, Ms. Abda Shabnam and Mr. Ahmad Husain

Bhopal, 05th September 2021: With increasing use of technology that has almost replaced face to face learning, there is a dire need to prepare teachers accordingly, leading educationist Prof. B Ramesh Babu said on Sunday.

“You cannot set aside technology which has almost replaced face to face learning. Therefore, how to integrate technology in teaching-learning process is extremely important. The New Education Policy 2020 has given a big space for promotion of technology integration,” NCERT RIE-Bhopal Prof. Babu said while delivering an expert talk on Technology in Teaching & Learning.

The expert talk (online), which was organized by MANUU College of Teacher Education-Bhopal on the auspicious occasion of Teacher’s Day, witnessed participations of students, research scholars, and faculty from across the country. The eminent speaker was Prof. Ramesh Babu. Dr Bhanu Pratap Pritam welcomed and introduced the guest speaker.

Prof. Babu opined that teacher must understand the difference between tool and weapon prior to using technology during teaching-learning process. “For example, computer is a tool as well as weapon. Teacher must understand the difference between tool and weapon in classroom,” he said.

Stating that a tool is used for productive work whereas weapon used for destruction, Prof. Babu emphasized that teacher must know and use the right kind of technology or most appropriate one as per the need of diverse classroom.

Explaining the nature of technology, Prof. Babu stated, “technology simply amplifies ‘what is’ (referring to society)”. Whatever is prevalent in society be it inequality, inaccessibility or digital divide is amplified by technology, he opined.

He suggested a model of affordability, accessibility, and sustainability for technology integration. He said special attention should be given on cognitive accessibility as conceptual knowledge is not easily accessible; and here the role of teachers plays a crucial role.

“Technology is going to redefine teaching, learning and education that would bring in radical change. Relationship between teacher and student will undergo a change,” he stated.

According to Prof. Babu, there are four kinds/layers of teachers: preacher, teacher, transmitter, and facilitator. In the light of growing use of technology replacing offline teaching learning process, he said even transmitter has become facilitator. He also stated that students must be critical because education is always a critical process.

The presidential address was given by Prof. Noushad Husain, Principal of MAUU College of Teacher Education-Bhopal. Prof. Husain.

At the end Dr Jaki Mumtaj presented the vote of thanks. He thanked Prof. Babu for the excellent lecture on technology in teaching and learning. He also extended his thanks to all the faculty members and students for making the program successful by their participation.

The programme was convened by Dr. Neeti Dutta, Assistant Professor, MANUU College of Teacher Education, Bhopal and programme coordinators were Dr Naheed Siddiqui and Mr. Saifuddin Ansari.

Report in Hindi

शिक्षक दिवस का कार्यक्रम विवरण और प्रेस रिपोर्ट

गुरु की महिमा अपरंपार है। महान शिक्षाविद् और भारत के भूतपूर्व राष्ट्रपति डॉक्टर सर्वपल्ली राधाकृष्णन जी के अवतरण दिवस को हम शिक्षक दिवस के रूप में मनाते हैं। इसी परंपरा का निर्वहन करते हुए कॉलेज ऑफ टीचर एजुकेशन भोपाल द्वारा ऑनलाइन कार्यक्रम दिनांक 5 सितंबर सन् 2021 को भोपाल मध्य प्रदेश में आयोजित किया गया।

कार्यक्रम का आरंभ कुरान की तिलावत से श्री अहमद जी द्वारा किया गया। कार्यक्रम के मुख्य अतिथि एवं मुख्य वक्ता उत्कृष्ट शिक्षा शास्त्री, प्रकांड विद्वान क्षेत्रीय शिक्षा संस्थान, भोपाल के प्रोफेसर श्री रमेश बाबू बुरा थे। उनका उपलब्धि परिचय एवं स्वागत भाषण सहायक प्राध्यापक कॉलेज ऑफ टीचर एजुकेशन भोपाल के डॉ भानु प्रताप प्रीतम द्वारा किया गया।

कार्यक्रम के मुख्य वक्ता श्री रमेश बाबू बुरा द्वारा नई शिक्षा नीति में तकनीकी ज्ञान की आवश्यकता पर प्रकाश डालते हुए कहा कि वर्तमान में "तकनीकी ज्ञान वास्तविकता है" और शिक्षकों को इस बदलते परिदृश्य के अनुसार स्वयं को तैयार करना होगा। उन्होंने नई शिक्षा नीति सन् 2020 के परिप्रेक्ष्य में इस बात पर जोर दिया कि शिक्षण अधिगम प्रक्रिया में तकनीकी ज्ञान और तकनीक का समावेश समय की आवश्यकता है। प्रोफेसर श्री रमेश बाबू ने कहा कि शिक्षक के लिए उपकरण और हथियार के मध्य अंतर करना आवश्यक है, कंप्यूटर एक उपकरण है किंतु यदि वह सही तरीके से प्रयोग न किया जाए तो यह समाज के लिए हथियार भी बन सकता है। किसी भी वस्तु का सकारात्मक उपयोग उसे उपकरण बनाता है और नकारात्मक उपयोग उसे हथियार बनाता है, अतः शिक्षक के लिए आवश्यक है कि वह सही और उपयुक्त तकनीक का प्रयोग करें और समाज को लाभान्वित करें।

कार्यक्रम के अध्यक्ष प्रोफेसर नौशाद हुसैन साहब ने अपने अध्यक्षीय भाषण में प्रोफेसर रमेश बाबू के वक्तव्य की भूरी भूरी प्रशंसा करते हुए उनके कथन पर अपना वक्तव्य दिया और कहा कि "इंगेजमेंट इवॉल्वमेंट और इम्प्रूवमेंट" आवश्यक है बदलते समय में। अतः शिक्षक और छात्र दोनों को समाज की आवश्यकता के अनुरूप स्वयं को परिवर्तित करना होगा। कार्यक्रम के अंत में सहायक प्राध्यापक कॉलेज ऑफ टीचर एजुकेशन, भोपाल डॉक्टर जकी मुमताज द्वारा धन्यवाद प्रेषित किया गया। कार्यक्रम संयोजिका और उद्घोषिका श्रीमती डॉक्टर नीति दत्ता थी और कार्यक्रम के समन्वयक डॉ नाहिद सिद्दीकी और श्री सैफुद्दीन अंसारी जी थे। कार्यक्रम में कॉलेज ऑफ टीचर एजुकेशन भोपाल के समस्त प्राध्यापक गण और विद्यार्थी उपस्थित थे।

Report in Urdu

بدلتے ہوئے تعلیمی پس منظر کے مطابق اساتذہ کو بدلنے کی ضرورت

بھوپال

بدلتے ہوئے تعلیمی پس منظر کے مطابق اساتذہ کو خود کو بدلنے کی ضرورت ہے۔ نئی تعلیمی پالیسی 2020 میں اس بات پر زور دیا گیا ہے کہ تدریسی اکتسابی عمل میں تکنیک کو ایک آلہ کے طور پر استعمال کیا جائے۔ آلات انسانی کاوشوں کو آسان بناتے ہیں جبکہ تکنیک کو انسان کے متبادل کے طور پر استعمال کیا جاتا ہے۔ اس سے پہلے کہ تکنیک ہمارا متبادل بن جائے آلات کا استعمال کر کے اساتذہ اپنی تدلیس کو بہتر بنانے کی کوشش کریں۔ ان خیالات کا اظہار پروفیسر رمیش بابو نے مولانا آزاد نیشنل اردو یونیورسٹی کالج آف ٹیچر بھوپال میں اپنے کلیدی خطبہ میں کیا۔ پروگرام کی شروعات احمد حسین کے ذریعے تلاوت کلام پاک سے کی گئی۔ اس کے بعد پروگرام کنویز ڈاکٹر نیٹی دتا نے یوم اساتذہ منانے کے اغراض مقاصد پر روشنی ڈالی۔ ڈاکٹر بھانو پرتاپ پریتم نے مہمان مقرر کا تفصیلی تعارف پیش کیا۔ پروگرام کی صدارت کالج کے پرنسپل نوشاد حسین کے ذریعے کی گئی۔ اپنے صدارتی خطبہ میں انہوں نے کہا کہ یوم اساتذہ کو دراصل یوم احتساب کے طور پر منانے کی ضرورت ہے۔ اگر ہم ڈاکٹر سروپلی ڈاکٹر رادھا کرشنن کی زندگی کا مطالعہ کریں تو اس بات کا ادراک ہوتا ہے کہ ڈاکٹر سروپلی رادھا کرشنن معلم ہونے کے ساتھ ساتھ بہت بڑے فلاسفر اور دنیا کے سب سے بڑے جمہوری ملک بھارت کے صدر جمہوریہ تھے۔ ان کی یوم پیدائش یوم اساتذہ کے طور پر منانا اساتذہ کے لیے فخر کی بات ہے۔ اساتذہ کو اپنی عظمت کو برقرار رکھتے ہوئے خود کو بدلتے ہوئے وقت سے آہنگ ہونے کی ضرورت ہے۔ یوم اساتذہ کا یہ پروگرام آن لائن منعقد کیا گیا جس میں کالج کے موجودہ اور سابق طلباء و طالبات کے ساتھ ساتھ کالج کے تمام اساتذہ شامل ہوئے۔ ڈاکٹر ذکی ممتاز نے آن لائن پروگرام میں شامل تمام سامعین، اور مہمان مقرر کا شکریہ ادا کیا

Convener
Dr. Neeti Dutta
Assistant Professor

Coordinator
Dr. Naheed Siddiqui
Assistant Professor
(Contractual)

Coordinator
Mr. Saifuddin Ansari
Assistant Professor
(Contractual)

Chair Person
Prof. Noushad Husain
Principal

